

Goede middag. Ik ben Irene Janze

Dia@@@@@ 0 logolengte

Ik wil u wat vertellen over mijn werk als kunstenaar en het project Logolente Zuidas in het bijzonder. Ik hou me bezig hoe plekken door verschillende actoren of "doings" worden geproduceerd.

Die actoren kunnen van alles zijn. Een bank, een weiland, water, een gebeurtenis maar ook het toeval. Of (zoals u op de dia ziet) de infrastructuur die op verschillende plekken in de wereld zwarte en witte economieën produceert.

Dia @@@@ zwarte markten

Ik beschouw een plek niet als een passief afgebakend stukje gedefinieerd in geografische coördinaten, die enkel wat overkomt, nee zij is zelf ook een actor die produceert en wordt geproduceerd. De actoren hebben geen vaste eigenschappen. Ik bedoel daarmee dat ze geen a-priori eigenschappen bezitten, die ergens verborgen liggen te wachten totdat ze worden ontdekt. Hun eigenschappen worden in relatie geproduceerd en veranderen afhankelijk van het verschijnsel waar zij onderdeel van uitmaken of van *materialiteiten* waarin zij verwickeld zijn.

U hebt natuurlijk meteen gespot dat deze politieke economische ruimtes op de dia een couleur locale verraden.

Globalisering egaliseert de wereld niet. Sterker het verschijnsel globalisering -of internationalisering- produceert telkens verschillen in het wereldlandschap en daarmee lokale ruimtes.

dia@@@@@1 algemeen cse

In mijn project Cityscape, zoom ik in op internationale gebeurtenissen die een (tijdelijke) impact hebben op een publieke ruimte. Ik verzamel de restanten, wat het publiek achterlaat.

dia@@@@@2 rome

In Rome, net na de begrafenis van paus Johannes Paulus de II, lagen overal eilandjes van lichtblauwe en lichtgroen kleur. De internationale gebeurtenis produceerde op die plek een tijdelijke, lokale rooms-katholieke wegwerp-identiteit.

En kijken we naar de gemiddelde maat van drinkbekers wat het toeschouwers op de brug bij de WTC krater in New York achterlieten en vergelijken we dat met een koffie kopje uit Rome dan

Dia @@@@5 wtca en zet 2 bekers neer

Zien we Zien we iets heel triviaals.

Deze internationale gebeurtenissen produceren tijdelijke, nationale, identiteiten in de publieke ruimte. 2 min

Ik heb daar een tijdje op gekauwd en begreep toen dat het een wisselwerking was. Dat dit een internationaliteit en nationaliteiten elkaar produceren en met elkaar verbonden zijn. Ik kom daar straks bij de Zuidas, op terug.

(DIA@@@@@)6 verkeer rome

In Rome waar al het verkeer uit de stad was verbannen,

enkel a US starfighter and de paus die naar de hemelen ging, waren in het luchtruim toegestaan, kreeg ik te maken met een historische sensatie. De wereld stond even stil. alles was daar. De verstilde beweging in de beelden van Leonardo da Vinci op de st Pieter , de terechtstelling van jesus, de dode paus, met elkaar verbonden in een ruimte die voor mij lag uitgestekt. Niet achter mij. Ik was 'op locatie' als 'een worden in een wirwar van zich ontvouwende ruimte tijden'. Wat gebeurt er als we juist eens even **stil** blijven staan en we gebeurtenissen uit verschillende tijden op een plek aan elkaar rijgen?

dia@@@@@7 tekening

In mijn tekening over cityscape rome die ik in 2006 st petersburg is tentoongesteld heb ik een verschillende tijdsassen toegevoegd en schalen gebruikt, om de ruimtes in elkaar te voegen. u ziet details op de dia.

dia@@@@@8 details

Bij het project radio orbino uit 2007, een licht en geluidsculptuur naast de N242 ten oosten van Alkmaar, zoomden mijn collega Anton Dekker en ik in op 2,5 km snelweg.

DIA@@@@@ 9

De weg kreeg nieuwe geluidswanden en opritten en daarmee een universeel karakter. Omgekeerd vindt de weg zijn verschijningsvorm door locale verschillen in de ondergrond (zie ligt op de rand van een oude strandwal) en de reactie van haar omgeving. (5min)

Dat onderzoek is in geluid verwerkt . Alles en iedereen uit haar omgeving kreeg een stem en kon optreden. U kunt dit op de dia zien. men kon het vanuit de auto zien maar er ook op afstemmen als je de autoradio aanzette. Op 2.5 km snelweg te beluisteren

Haar geluid, samenstelling en geschiedenis werd vergeleken met wegen over de hele wereld.

6 min

Op de dia 10 verschil in samenstelling

Uit mijn lopende onderzoek :Brokken toplaag van asfaltwegen op de wereld worden verzameld, doorgezaagd en letterlijk onder de loep(microscoop) genomen.

U ziet de verschillen van zo'n universeel of globaal verschijnsel.

Radio Orbino richtte zich op de lokale componenten van een globaal verschijnsel.

Ook op de Zuidas richt de aandacht zich in het algemeen op het internationale, vaak zakelijke karakter van de plek. Maar hier zijn lokale en internationale componenten met elkaar verbonden en in coproductie. Sterker juist de plek met haar ondergrondse locale actoren-de waterkering met de veenrug, de polder, de grondmechanica, het zand , de infrastructuur, (treinen en schiphol) , de schaalvergrotingen in de bebouwings grids,

Dia 11 opkruierende bebouwing

(de oorlog is niet lokaal)- heeft de vestiging van (inter)nationale bedrijven geproduceerd. Ik tijdens de excursie uitgebreider ingaan op dit landschap en de stadsontwikkeling op ingaan. 1 min 45

De internationale bedrijven vormen op hun beurt dragers voor logo's, voor een verdere ontwikkeling van de infrastructuur, hogere gebouwen en een heel ander imago van de plek. **Een nieuw industrieterrein. Gaat u hier in het weekend maar eens naar toe voor een kopje koffie.** Alles is gericht op verbindingen om snel van het ene gebouw naar een ander gebouw te komen – via loop- en fietsroutes - of om per metro en sneltram naar een ander deel van Amsterdam te geraken, per trein en auto naar andere plekken in Nederland te reizen of per vliegtuig naar internationale gebieden te vliegen. je waait er weg en horen en zien vergaat je. Het kost moeite om houvast in het publieke domein te vinden.

Dia 12 @@@@@kaart

Of om je weg er te vinden. Op het metrostation staat niets aangegeven. Als je afdaald staat op de borden naast het station Zuid de naam ABNamro en toont ze de contouren van de plattegronden van bedrijven. (We gaan dadelijk langs die kaarten lopen.)

Wie zich probeert te oriënteren op de Zuidas gebruikt de logo's en gebouwen zoals we kerktorens gebruiken: als richtingaanwijzer waar heen te gaan. Immers de kerken stonden in het centrum van een dorp. (10 min)

Maar waar kerktorens niet alleen een plek, maar ook een tijd aanduiden, kunnen logo's dat ook doen.

Dia 13@@@@@fossilen

immers Logo's kunnen ons herinneren aan gebeurtenissen die op een bepaalde tijd hebben plaatsgevonden. Het logo van de Vrije Universiteit Amsterdam bijvoorbeeld is een griffioen. De griffioen verwijst naar een fabelachtig dier gelieerd aan een tijd en plaats in de geschiedenis. Als beeld komt het 3000 jaar voor Christus voor ivoorsneden uit Assyrie. Hij duikt op bij de egyptenaren, en in India en in Griekenland. De wetenschapper Arienne Mayors toont in haar boek Fossil Hunters (2000) aan, dat de griekse verhalen (700 jaar v chr) over griffioenen, roofdieren met vier poten, onbruikbare vleugels en een snavel, die op de grond met goud versierde nesten bouwden voor hun jongen. uiteindelijk gebaseerd zijn op dinofossielen ,botresten, uit Midden-Azië. Hiermee halen we een geologische tijd binnen.

Onderzoek leert ons verder het de griffioen ook verwijst naar de verkoop van grond van boer Griffioen in 1953. Althans zo staat het in boeken en krantenartikelen geschreven. Ik bewandel wellicht de omgekeerde weg van Arienne mayor. Die inde mythe een wetenschappelijk feit ontdekte.Deze boer komt niet voor op de verkoopacte. De precies rol van de boer griffioen is tot nu toe nog onduidelijk. Ik voel me net een myth buster (uit dat programma op discovery).

Sommige Wetenschappelijke gegevens lossen op en andere worden opgegraven. Het verleden is net zo open als de toekomst.

dia@@@@14 logolengte VU

Wat is nu een logolengte? Een logolengte is de afstand van het beeldmerk tot aan de grond vermeerderd (hoe hoog -ie -hangt) met de "lengte" van gebeurtenissen die voor de ontwikkeling van het logo van betekenis is geweest: de z.g. onzichtbare of ondergrondse "lengte" van het logo.

Die geschiedenis wordt opgebouwd door verschillende gebeurtenissen in de tijd, omgerekend naar lengte eenheden, op elkaar te stapelen. Bijv 100 jaar is 1 cm, en zo de **logolengte** berekenen. Bijv 3000 jaar is 30 cm.

11min

maar dan hebben we ook nog de plaatscorrectie nodig. We meten of de plek van invloed is op (inter)nationale beeldmerken. Vindt de gebeurtenis ver van de Zuidas af plaats dan vindt een ruimtelijke correctie plaats. De ruimtelijke aftrekfactor.

Dia @@@@ 15 illustratie

Daarom heb ik boer griffioen ook nodig.

aan de VU, staat de Griffioen op eigen grond. Dat geeft de VU – en haar logo - een uitzonderlijke positie in de geschiedenis van Amsterdam. De verkoop van de grond door boer Griffioen wortelt het logo en ijkt haar op de Zuidas. Immers de agrarische activiteit kon in de omgeving van de Boelelaan plaatsvinden door inpoldering van de daar aanwezige veenheuvel-rug aan de Amstel -Amstelveen. Die groeiden weer op door strandwallen afgesloten moerasgebieden. Die zich ontwikkelden op smelwaterafzettingen in een ijsbekken want ook 370 000 jaar geleden markeerde de VU een grens

DIA @@@@16 ijsbekken

: net van de Zuidas maar van een ijsbekken (de gletsjertong stopte ongeveer bij de VU en Buitenveldert ligt op een ondergrondse stuwwal), maar de Zuid-as warmde op.

Dia @@@@17 ing impactfactor

Dan hebben we een Richteriaanse schaal. Hoeveel impact heeft of had de gebeurtenis voor het logo? Over Johannes Vermeer, de kaart en het beeldmerk dat komt in de logolengte over de ING terug.dat komt in een volgende keer terug. Ik houd de spanning er even in. Maar niet gek toch voor een bank een koppeling met Vermeer.

Het uiteindelijke rekenmodel kan ik u nog niet laten zien.

Ik ben nog bezig met het onderzoek naar diverse beeldmerken. De ING en zeker de abnamro zijn voor de huidige ontwikkeling van de Zuidas van belang geweest. Zij zullen worden meegenomen. Maar ook Bruce van Akzonobel.

Dia @@@@ 18 logo bruce

Het beeldmerk 'Bruce' van Akzo nobel. Ik dacht dat Bruce van akzo nobel verwees naar Bruce Willes, daar lijkt ie op toch- of misschien naar Batman die in het dagelijkse leven Bruce Wayne heet, maar las in een interview met de directeur dat deze bijnaam naar Bruce Lee verwijst. Het is maar net welke filmheld in een bepaalde tijd ikoon is. De net geupdate uitvoering doet denken aan de verheerlijking van de ideale arbeider uit het voormalige Oostblok of de sportmensen

leni riefenstahl. Het oorspronkelijke ontwerp verwees naar de cubit, een oude lengte-eenheid, maten die met lengtes van armen en duimen, middelvingers en voeten te maken hebben, kortom de menselijke maat en daarmee komen we bij de Vitruvian man van Leonardo da Vinci. Ook lang niet gek voor een bedrijf. De uitgestrekte armen verwijzen naar samenvoeging. Daarmee komen we in een filosofische ruimte terecht. Natuurlijk zal ik over het aanboren van zout op kasteel twickle (bij Hengelo) en de bijdrage van zoutwinning aan de ontwikkeling van het logo vertellen. Vanwege het woord salaris (zoutrantsoen), wat van zout is afgeleid en wat me voor de Zuid-as heel toepasselijk lijkt. Maar ook vanwege de K uit Akzo Nobel, van de KZM. Want de Zuidas lag niet altijd op een dijk in een rivierdelta. Ooit lag ze in Suriname en groeide een tropisch regenwoud. Even later (een paarmiljoenjaar), was hij naar het midden van een continent geschoven en lag hij midden in een woestijn. Toen de zeespiegel steeg, ontstond een ondiepe binnenzee en lag de Zuidas in een zoutmeer. In zijn flanken liggen vulkanen. Ach de Zuid-as heeft alles, maar wel in de diepte.

Dia @@@19 ijsberg

De logolengtes ontginnen, naast verborgen of vergeten geschiedenissen, ook een vorm van publieke ruimte of kennis. Zodat je meer weet waar je bent.

Maar ook, dat de logolengte **het logo** en de plek waar het logo is gevestigd tot leven wekt. En tot langer verblijven uitnodigt.

7 min